

(Ayyıldız, M. K. A. L. Dergisi, Yıl: 2, Sayı: 2, Mayıs 2008, Elazığ, s.26-27)

EDEBÎ HAYATIMIZ - II

ŞİİR SEVDASI-I

Mustafa KARABULUT¹

*Gülü ver bülbüle, bülbül gülsün sen gülüver,
Gülüver bülbüle, bülbül gülsün, sen gülü ver,
Gülerse gül bülbüle, bülbül güle döner,
Gül erse bülbüle, bülbül küle döner.*
Mustafa KARABULUT

Şiir bütün hissi dünyamıza hitap eden bir ‘sevdâ’dır. Çünkü şiir deyince aklımıza önce o sihirli sözcük, yani aşk gelir, sevdâ gelir. Türk edebiyatında kısa bir gezinti yaparak “şiirin sevdâsı”nı yüreklerimize nakşetmek istiyoruz. Böylece hislerimizin tercümanı olan şairleri bir kez daha yâd etmiş oluruz.

Gönül, kanadı kırık bir kuş misali, çırpınır durur can kafesinde, ancak sevgilinin gül yanağında kıyamete dek inlemeye de razıdır, biçare. Büklüm büklüm zülüflere takılan minik bir serçe, dolaşmak ister, bağ bağ, bahçe bahçe. Nasıl olur da daracık bir kafesi, güllük gülistanlık yapar, sonra da asıl kıyamet ondan sonra kopar: Aşk. Sevgiliyi yanında, adında, canında hisseden gerçek sevendir: "*Bir kâsedir alev dolu gönlüm yana yana / Men ta senün yanında dahi hasretem sana / Yaşlar dökende söndüremez ateşimi su / Sunsan elünle kanumu içsem kana kana.*"

Şair, âşıklıkta, sevgili de cefada eşsizdir, âşık bazen feryatlar koparır, bazen de sessizdir. Aşkta şikayet aciziyetin bir ifadesidir, aşk derdi arttıkça aşkın da değeri, derecesi artar. Fuzuli’nin aşkını şu ifadeler ne güzel dile getirir:

*Aşk derdiyle hoşem el çek ilacımdan tabib!
Kılma derman kim, helakim zehri dermanındadır*

.....
Bende mecnundan füzun âşıklık istidadı var

¹ Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Doktora Öğrencisi, Elazığ Mehmet Koloğlu Anadolu Lisesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni.

Âşık-ı sadık benem Mecnunun ancak adı var

Mecnun'un aşkından öteye geçebilmek, olgunluğa ermenin bir ifadesidir. Bu, ancak gerçek aşıkların sesidir. Aşk, cânın cânâna, cânânın cânâna kul köle olmasıdır:

*Cânı kim cânânı için sevse cânânın sever
Cânı için kim ki cânânın sever cânın sever*

Gönül ve aşk, su ve güneş gibidir âşık için. Âşık, aşkla beslenir ve yaşar; onun gönlü bazen hiç ağzını bile açmak istemez, bazen de coşar, inciler saçar. Öyle bir hâl alır ki, Arş'ın üstüne çıkar sanki; bir de bakarsınız kendini torağın altına gizlemiş, ağlıyor. Âşığa bin türlü haller olur. Yunus'un gönlü de İlahi aşkta hayrete düşer:

*Hak bir gönül verdi bana / Ha demeden hayrân olur
Bir dem gelir şâdi olur / Bir dem gelir giryân olur*

Sevgili, Âşığın gönlünü harap etmiş, yağmalamış; ama bundan habersizdir. Bir güvercin, âşığın bu harap halini sevgiliye ulaştırır. Çünkü derdi sevgili vermiştir, dermanı da o verecektir. Gönül, sevgilinin gül yanaklarının üzerine yasemin renkli ve kokulu zülüflerini dökülmüş gördüğü andan beri bir 'kara sevda'nın karanlığında elsiz, ayaksız başıboş dolaşır. Sevgilinin yokluğunda gönül yaralıdır, acılar içindedir:

*Sen olmasan... Seni bir lâhza görmesem yâhut,
Bilir misin ne olur?
Semâ, güneş ebediyyen kapansa, belki vücut
Bu leyl-i serd ile bir çâre-i teennüs arar,
Ve bulur;
Fakat o zulmete mümkün müdür alıştırmak
Bütün güneşle, semâlarla beslenen rûhu,
Bu rûh-ı mecrûhu?.. (Tevfik Fikret)*

Sevginin yüceliği her şeye yansır, saçlarda, yüzde, elde, gözde. Sevilen belki de habersizdir bundan; umursamaz gibi görünür, belki de daha çok seviyordur, kim bilir?

Seni seviyordum ve senin haberin yoktu. Saçlarını izliyordum uzaktan, kulağının arkasına düşüşü ve burnun herkesten başkaydı işte. Güldüğün zaman yukarıya bakardın. Yukarı kalkan başın ve gülen gözlerin vardı, ne güzeldiler... Sen bilmiyordun, ben seni seviyordum. Kalbime sığmıyordu aklımdan geçenler. Duvarlara, vitrin camlarına kaldırımlara çarpıyordu. Geri dönüyordu çoğalarak. Senin sesini duyduğum masalarda erteliyordum her şeyi, her şeyi erteleyişim oluyordun. Kalp ağrısı oluyordun, birlikte soluduğumuz sokak isimleri oluyordun. Mevsimler değişiyor ve büyüyorduk. Dönemeçler geçiyor, köprüler göze alıyor ve bazen tekin olmayan suların üzerinden atlıyorduk. Cesurduk... Ufuk çizgisi maviydi, gün batımı hep turuncu ve kırmızıydı bütün karanfiller.

Ben seni seviyordum, bilmiyordun. Sevinçlerim oluyordun ara sıra, sen hiç bilmiyordun. Sonra herhangi biri oldun. Bütün sevinçlerim bittikten sonra yağmurlar yağdı serin haziran akşamları... Sonra bir gün uzaktan gördüm seni. Saçların bana inat, başın her şeye meydan okuyarak. İşte yine aynı... Kalbimi acıttın. Her zamanki gibi. Değiştik sanıyordum. Ve sen yine bilmiyordun. (İclal Aydın)

Aşk bir ateştir, sevdâ ise kardeştir âşık için; bu alevden kaçış yoktur, yakar bir zaman gelince, hem de acımadan. Niceleri boşuna mı yandı, bazen hayali bir sevgiliye kandı, hep yandı. Terk etmedi mi tacını, tahtını, diyar diyar dolandı. Belki de hepsi bir rüyaydı, yalandı. Ne yapsınlar, bu fani dünyada biraz da onlar oyalandı.

*Zannetme ki güldür, ne de lale,
Âteş doludur, tutma yanarsın,
Karşında şu gülgün piyale...*

*İçmişti Fuzûlî bu alevden,
Düşmüştü bu iksîr ile mecnûn
Şi'rin sana anlattığı hâle...*

*Yanmakta bu sâgardan içenler,
Doldurmuş onunçün şeb-i aşkı,
Baştan başa efgân ile nâle...*

*Âteş doludur, tutma yanarsın,
Karşında şu gülgün piyale... (Ahmet Haşim)*

Sevdâ mı insanı, insan mı sevdâyı terk eder? Şiir mi aşkı çağırır, aşk mı šiire davetiye çıkarır? Sevdâ “*Terk etmedi sevdan beni / Aç kaldım, susuz kaldım / Hayın, karanlıktı gece / Can garip, can suskun / Can paramparça*”(A. Arif) mısraları aşk acısının sözcüklere aks etmesidir. “*Bu aşk burada biter ve ben çekip giderim / Yüreğimde bir çocuk cebimde bir revolver / Bu aşk burada biter iyi günler sevgilim / Ve ben çekip giderim bir nehir akıp gider*”(A.Behramoğlu) diyen şair aşkıyla beraber her şeyini de kaybetmenin ızdırabını taşır.

“*Ben sana mecburum bilemezsin / Adını mih gibi aklımda tutuyorum / Büyüdükçe büyüyor gözlerin / Ben sana mecburum bilemezsin / İçimi seninle ısıtıyorum*”(Attila İlhan) mısraları aşkın yüceliğini açık bir şekilde dile getirir. Behçet Necatigil’in “*Gizli Sevdâ*”sına bir bakalım: *Hani bir sevgilin vardı / Yedi-sekiz sene önce / Dün yolda rasladım / Sevindi beni görünce / Sokakta ayaküstü / Konuştuk ordan-burdan.*” Hatıralar ve umutlar bitmez insanda, biterse her şey biter.

Aşk kağıda mı, gönle mi yazılır? Aşkın kalemi var mıdır? “*Sarı saçlarına deli gönlümü / Bağlamışlar çözülmüyor Mihriban / Ayrılıktan zor belleme ölümü / Görmeyince sezilmiyor Mihriban*” (A.Karakoç). Sevgili, edalıdır, kırılğandır; bazen güldürür, bazen ağlatır. Bir bakarsın ki küsmüş sana, sebebini bile bulamazsın. “*Benim yarım bana küsmüş / Zülfünü gerdana dökmüş / Muhabbeti benden kesmiş / Aman sevilmeyi sevilmeyi*” (Karacaoğlan). Âşık bekler, hep

bekler, bekleyecek sabırla, aşkla. *Ne hasta bekler sabahı / Ne taze ölüyü mezar / Ne de şeytan, bir günahı / Seni beklediğim kadar*” (Necip Fazıl Kısakürek).

Şairin heceleri de geceleri de kanlıdır, gözyaşları kırmızıdır. *“Bir çay söyle yağmurların kokusunda / Kan var bütün kelimelerin altında”* (C.Süreya). Eski aşklar denir ya, yeniye inatla. Aslında aşk yine tek hece ve üç kardeş harften ibaret. Değişen ne acaba? Aslında çok şey. *“Ben eski zaman aşığıyım / Sevda çeker tilki kadar kurnaz / Bazen akılsız / Bazen çocuk gibiyim.”*(Oktay Rıfat).

Âşğın iflah olmaz yanları vardır, dermansız derttir sevdâ onun için; bazen eski aşklarını hatırlar gözleri yaşlı, sevdânın kan kırmızı çiçeğini göğsüne takmıştır artık. Akli durmuştur, uzun bir süre bitmeyecek bir molada, mantığın ayakları kesilmiştir, kıpırdayamaz bir adım, sağa sola. Ağlar bir çocuk gibi, umarsız ve sınırsız, bazen gözyaşlarından korkar, utanır; bazen de gözyaşları ondan. Hayallerle gerçekleri karışmıştır birbirine, gecesi ve gündüzünde olduğu gibi.

*Hayallerde yaşadım, gerçeği bulmak için,
Hayallerde öldüm, sana kavuşmak için,
Canımı verdim sana, bir şey kalmadı bende,
Canımı verdim sana sende yaşamak için.* (Mustafa Karabulut)

Şiir dünyası bir deryadır. Bizler sandalımızı, yelkenimizi, kayığımızı hazırlayıp bu deryada bir gurbet yolcusu olmalıyız. Şiir sevdâmızın fidanlarını bu deryanın damlacıklarıyla büyütmeliyiz.